

SOK-YHTYMÄ

OSAVUOSIKATSAUS 1.1.–30.6.2021

Toimintaympäristön kehitys

Suomen talous on kääntynyt kasvuun koronavuoden jälkeen. Kasvu on kuitenkin kaksijakoista, koska osaa talouden toimialoista, kuten majoitus- ja ravitsemistoimialaa koskevat edelleen rajoitukset eikä ala ole päässyt kasvuun. Suomessa mm. vähittäiskaupan toimiala käy osin hyvin ja teollisuuden vienti on kasvanut edellisvuodesta. Hyvää vientiä edesauttaa Kiinan talouden nopea toipuminen sekä Yhdysvaltojen vahva elvytys. Suomen vientitalous selvisi koko korona-ajan suhteellisen vähin vaurioin. Vähittäiskauppaa auttaa kulutustottumusten muutos pandemia-aikana. Kun palveluja ei ole päässyt käyttämään normaaliin tapaan eikä ulkomaanmatkailu ole ollut mahdollista, varat ovat ohjautuneet osin säästämiseen sekä käyttötavaroiden ostamiseen ja kodin ehostamiseen. Kuluvalle vuodelle ennustetaan noin 2,5 prosentin kasvua. Vuodelle 2022 ennustetaan 3,5 prosentin kasvua, joka hidastuu loppuvuotta kohti.

Vähittäiskauppa kuuluu korona-ajan voittajiin, vaikka senkin sisällä kehitys on ollut kaksijakoista. Vähittäiskaupan kasvu oli alkuvuonna yli kolme prosenttia ja tukkukaupan 0,3 prosenttia. Joillain vähittäiskaupan toimialoilla, kuten urheiluvälinekaupassa sekä autokaupassa kasvu on ollut vahvaa. Kärsijöitä vähittäiskaupassa on ollut esimerkiksi pukeutumisen ja korujen kauppa. Työvoimapula tulee myös aiheuttamaan matkailu- ja ravitsemusalalle haasteita vastata koronan jälkeiseen kasvuun. Ala on ollut pandemia-ajan pahimpia kärsijöitä, ja moni alan työntekijä on hakeutunut toiselle toimialalle töihin.

Koronarajoitusten purku aiheuttaa todennäköisesti kysyntäpiikin, koska kuluttajilla on patoutunutta kysyntää. Tämä nostaa inflaation pelkoa. Euroopan keskuspankki on sitoutunut ylläpitämään matalaa korkotasoa, mutta kysynnän lisääntyminen nostaa väistämättä hintoja. Kysynnän nousu on nostanut jo öljyn ja raaka-aineiden hintoja. Inflaation odotetaan pysyvän kahdessa prosentissa ja vuonna 2022 noin prosentissa.

S-ryhmän kehitys 1.1. – 30.6.2021

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja SOK tytäryhtiöineen. S-ryhmän veroton vähittäismyynti tammi-kesäkuussa oli 5 889 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 5,2 prosenttia.

S-ryhmän veroton vähittäismyynti liiketoiminta-alueittain	Milj. €	+/- % ed.v.
Prisma*	1 968	+5,5
S-market	1 917	+3,3
Sale	372	+1,8
Alepa	208	+0,7
Herkku	28	-16,5
Muu marketkauppa	2	+7,5
Marketkauppa yhteensä*	**4 497**	**+3,9**
Rautakauppa	59	-16,2
Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa	803	+17,9
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	100	-1,1
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	166	-14,7
Auto- ja autotarvikekauppa	250	+24,0
Muut	16	-27,9
S-ryhmä yhteensä*	**5 889**	**+5,2**

*Sisältää lähialueiden (Viro ja Pietari) vähittäismyynnin

S-ryhmässä oli kesäkuun lopussa 1 870 toimipaikkaa, kun niitä oli 1 848 edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Alueosuuskauppojen lukumäärä 30.6.2021 oli 19 ja paikallisosuuskauppojen kuusi.

Bonusjärjestelmään kuuluviin osuuskauppoihin liittyi tammi-kesäkuussa 35 644 uutta jäsentä. Asiakasomistajien kokonaisjäsenmäärä oli kesäkuun lopussa 2 449 705. Bonusta asiakasomistajille maksettiin yhteensä 182 miljoonaa euroa.

Taloudellinen kehitys

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta. S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankinta- ja valikoimapalvelut.

Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta market- sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Virossa ja Pietarissa.

SOK-yhtymän taloudellinen kehitys 1.1.–30.6.2021

SOK-yhtymän liikevaihto 1.1.–30.6.2021 oli 3 773,8 miljoonaa euroa, jossa on 1,4 prosenttia kasvua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

SOK-yhtymän liiketappio oli -5,9 miljoonaa euroa (1,3 milj. €). Tulosta heikentää Covid-19-viruspandemian vaikutukset majoitus- ja ravitsemiskauppaan. Ulkomaisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 3,8 prosenttia (4,0 %) eli 144 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat seuraavat tunnusluvut.

SOK-yhtymä	30.6.2021	30.6.2020	30.6.2019
Liikevaihto, milj. €	3 773,8	3 721,1	3 644,7
Liikevoitto / -tappio), milj. €	-5,9	1,3	44,0
Liikevoitto, %	-0,2	0,0	1,2
Oman pääoman tuotto, %	-3,5	-2,0	4,4
Omavaraisuusaste, %	21,1	21,7	21,6

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos liiketoiminta-alueittain (segmenteittäin)

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos on jaettu operatiivisen seurannan mukaisiin kauppatoiminnan liiketoiminta-alueisiin. Lisäksi operatiivisesti seurataan pankkitoiminnan liiketulosta. Operatiivinen liiketulos eroaa virallisesta IFRS-liiketuloksesta kertaluonteisten erien ja IFRS-erien verran.

	Liikevaihto Milj. €	Muutos, milj. €	Operatiivinen liiketulos Milj. €	Muutos, milj. €
Marketkauppa	134,7	-4,0	-1,4	+0,7
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	37,2	-14,8	-38,7	-8,3
Hankinta- ja palvelutoiminta	3 615,3	+31,7	+3,9	-8,3
Kiinteistöliiketoiminta	34,6	-5,1	+8,1	-0,3
Pankkitoiminnan tulos			+4,3	+2,4
Sisäiset eliminoinnit ja muut	-47,9	+44,9	+1,3	+5,4
SOK-yhtymä yhteensä	**3 773,8**	**+52,6**	**-22,5**	**-8,4**

Rahoitus

Covid-19-pandemian vaikutukset ovat heikentäneet SOK-yhtymän tuloksellisuutta, mutta rahoitustilanne on pysynyt edelleen hyvänä. Myöskään luottotappioriskit eivät ole kasvaneet.

Tammikuussa 2021 kasvatettiin konsernin valmiusluottolimiittien määrää 70 miljoonalla eurolla ja pidennettiin aikaisempien valmiusluottolimiittien voimassaoloaikaa 1–2 vuodella. Muutosten yhteydessä valmiusluottolimiitit hinnoiteltiin uudelleen ja otettiin käyttöön vastuullisen rahoituksen tunnuslukumittarit. Taloudellisiin kovenantteihin ja niiden raja-arvoihin ei tehty muutoksia. Valmiusluottolimiittejä ei ole käytetty tilikauden aikana eikä niiden ehtoihin ole kohdistunut laiminlyöntejä.

SOK-yhtymän korolliset velat olivat kesäkuun lopussa 1 270,2 miljoonaa euroa (1 217,0 milj. €). Velkaantumisaste (gearing) on 200,6 prosenttia (189,5 %). SOK-yhtymän omavaraisuusaste oli 21,1 prosenttia (21,7 %).

SOK-yhtymällä oli kesäkuun lopussa likvidejä varoja 79,1 miljoonaa euroa (163,0 milj. €). Lisäksi konsernilla oli käyttämättömänä 230,0 miljoonan euron (160,0 milj.€) määräiset pitkäaikaiset sitovat luottolimiitit sekä 57,0 miljoonan euron (57,0 milj. €) määräiset tililimiitit.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat eli investoinnit käyttöomaisuuteen olivat vuoden ensimmäisellä puoliskolla 18,2 miljoonaa euroa (32,4 milj. €).

Pysyvien vastaavien realisoinnit katsauskaudella olivat 3,8 miljoonaa euroa (1,5 milj. €).

Henkilöstö

SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä oli katsauskauden 1.1.–30.6.2021 aikana 5 633 henkilöä (6 090 henkilöä).

Kesäkuun lopussa SOK-yhtymän henkilömäärä oli 6 297, josta SOK:n henkilöstöä oli 1 766 (28 %) ja tytäryhtiöiden henkilöstöä 4 531 (72 %). Ulkomailla yhtymän henkilöstöstä työskentely katsauskauden lopussa 1 898 (30 %) henkilöä.

Edellisen vuoden loppuun verrattuna SOK-yhtymän henkilömäärä kasvoi 157 henkilöllä (2,6 %). Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna henkilömäärä on laskenut 433 henkilöllä (6,4 %). Covid-19-pandemia on vaikuttanut etenkin matkailu- ja ravitsemiskaupan henkilömääriin.

Liiketoiminta-alueiden kehitys

Marketkauppa

SOK-yhtymän vähittäisliiketoiminta käsittää Viron ja Venäjän marketit. Virossa toimii yhdeksän Prismaa - kuusi Tallinnassa sekä kaksi Tartossa ja yksi Narvassa. Loppukesästä 2021 aukeaa kaksi uutta Prismaa Tallinnan alueella. Pietarissa toimii 16 Prismaa. Kesällä 2021 suljettiin yksi Prisma Pietarissa.

Covid-19-pandemia on värittänyt liiketoimintaa jo yli vuoden ajan. Koronan uudet aallot sekä hallitusten tekemät rajoitustoimenpiteet ovat vaikeuttaneet liiketoiminnan ennakoitavuutta.

Virossa tuli maaliskuun alussa voimaan koko maan kattava sulkutila, joka kesti toukokuun puoliväliin saakka. Kaikki kaupat suljettiin ruokakauppoja lukuun ottamatta. Prismat olivat harvoja paikkoja, joista pystyi fyysisesti ostamaan käyttötavaraa. Liiketoiminnan kannalta sulkutila näkyi käyttötavarakaupassa myynnin kasvuna. Toisaalta pandemia on vähentänyt merkittävästi turistien määrää Tallinnan vanhassakaupungissa, millä on ollut vaikutusta alueen myymälöiden myynteihin. Ruoan verkkokauppa jatkaa hyvää kasvuaan.

AS Peremarketin liikevaihto kasvoi 5 prosenttia viime vuoteen verrattuna. Tulos kehittyi positiivisesti, mikä on osaltaan pandemian tuoman volyymin kasvun sekä operatiivisessa toiminnassa tehtyjen vaikutusten aikaansaannosta. Kysynnän suuresta kasvusta huolimatta saatavuus on pysynyt hyvänä ja henkilöstökuluissa on tehty säästöjä. Investoinnit olivat yhteensä 2,5 miljoonaa euroa. Loppuvuoden tulosnäkymä on varovaisen optimistinen.

Pietarissa koronatilanne on pahentunut entisestään kesää kohden. Maskeja käytetään vähän ja rokotusaste on edelleen matala, sillä enemmistö suhtautuu rokotteeseen vastentahtoisesti. Koronatoimet eivät rajoita elämää kovinkaan paljoa ja ravintoloiden tai kauppojen aukioloaikoja tai asiakasmääriä ei ole rajoitettu.

Pietarin marketeista suuri osa sijaitsee vilkkaasti liikennöityjen metroasemien yhteydessä. Matkustajamäärät ovat korona-aikana vähentyneet, mikä näkyi liiketoiminnan asiakasmäärissä. Euromääräinen liikevaihto laski 16 prosenttia viime vuoteen verrattuna, mikä johtui pääosin ruplan heikentymisestä. OOO Prisman alkuvuoden investoinnit olivat yhteensä 300 000 euroa. Loppuvuoden tulosnäkymään vaikuttaa Pietarin koronatilanteen kehittyminen – virusmuunnokset ja rokotusasteen kehittyminen.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymässä matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittavat Suomessa toimiva Sokotel Oy, Virossa toimiva AS Sokotel sekä Venäjällä toimiva OOO Sokotel.

Matkailukaupan kysyntä jatkui alhaisella tasolla vuoden ensimmäisen vuosipuoliskon sekä Suomessa että Virossa. Venäjällä kysyntä elpyi nopeammin.

Sokotel Oy:n liikevaihto laski 38 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Suomessa voimakkaiden ja jatkuvien rajoitustoimenpiteiden vuoksi kansainvälinen matkustus puuttui edelleen lähes kokonaan, ja tämä heijastui erityisesti majoituskysyntään. Ravintola -ja kokouskauppaa jouduttiin harjoittamaan rajoitetulla kapasiteetilla jatkuvasti muuttuvien rajoitusten vuoksi. Alkuvuoden kysyntä oli lähes kokonaisuudessaan kotimaisen matkailun varassa ja kesäkaudelle saman odotetaan jatkuvan. Tappioiden minimoimiseksi osaa hotelleista pidettiin suljettuina alkuvuoden aikana ja toimintaa sopeutettiin jatkuvasti vallitsevan kysyntätilanteen mukaan. Rokotekattavuuden parantuessa ja kesän lähestyessä kysyntä lähti elpymään toukokuun aikana ja suljettuna olleita hotelleja päästiin avaamaan. Koko hotellikapasiteetti saatiin avattua täysimääräisesti toukokuun loppuun mennessä. Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana riittävä työvoiman saatavuus aiheutti haasteita ja tämän odotetaan jatkuvan myös vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Liiketulos oli huomattavasti tappiollinen.

AS Sokotelin liikevaihto laski 79 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Heikon koronatilanteen ja voimakkaiden matkustusrajoitusten takia suomalainen matkustajakunta puuttui käytännössä kokonaan. Tämä vaikutti keskeisesti kysyntään ja toimintaa jouduttiin sopeuttamaan voimakkaasti. Liiketulos oli huomattavasti tappiollinen.

OOO Sokotelin euromääräinen liikevaihto kasvoi ruplan heikkenemisestä huolimatta 105 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Venäjällä markkina elpyi paikallisen asiakaskunnan vetämänä odotettua paremmin huolimatta maan haastavasta koronatilanteesta. Rajoitustoimenpiteet olivat selvästi muita markkina-alueita kevyemmät, mikä nosti kysyntää. Hyvästä liikevaihdon kehityksestä huolimatta tulos oli huomattavasti tappiollinen.

Matkailu- ja ravitsemiskaupan alkuvuoden 2021 investoinnit olivat yhteensä 2,2 miljoonaa euroa ja ne kohdistuivat yksiköiden uudistuksiin. Investoinneista Suomeen kohdistui 2,1 miljoonaa euroa.

Hankinta- ja palvelutoiminta

Hankinta- ja palvelutoiminta koostuu SOK:n hankintatoiminnan tuottamista päivittäis- ja käyttötavaroiden hankintapalveluista, Inex Partners Oy:n tuottamista logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n hotelli-, ravintola- ja catering-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä SOK-yhtymän pääosin S-ryhmän yksiköille tuottamista muista palveluista. S-ryhmän yksiköille tuotetuista muista palveluista syntyvä liikevaihto koostuu muun muassa ketjumaksuista sekä hallintopalvelutuotoista.

Hankinta- ja palvelutoiminnan liikevaihto oli 3 615,3 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi prosentilla edellisvuoteen nähden. Hankinta- ja palvelutoiminnan liiketulos oli 3,9 miljoonaa euroa mikä on edellisvuotta heikompi.

Hankinta- ja palvelutoiminnan alkuvuoden 2021 investoinnit olivat yhteensä 6 miljoonaa euroa.

Kiinteistöliiketoiminta

Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto koostuu SOK-yhtymän kiinteistöomistuksien vuokra- sekä kiinteistöpalvelutuotoista. Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto oli 35 miljoonaa euroa, ollen edellisvuoden tasolla. Kiinteistöliiketoiminnan liiketulos oli voitollinen. Kiinteistöliiketoiminnan alkuvuoden 2021 investoinnit olivat yhteensä 7 miljoonaa euroa.

Osakkuus- ja yhteisyritysten kehitys

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuusyrityksistä merkittävin on pankkitoimintaa harjoittava S-Pankki Oy.

S-Pankin tase kasvoi 8,0 miljardiin euroon vuotta aiemmasta 7,2 miljardista eurosta. Talletuskanta kasvoi vuotta aiemmasta 12,5 prosenttia ja oli kesäkuun lopussa 7,3 miljardia euroa (6,5 mrd. €). Antolainaus kasvoi 11,2 prosenttia päätyen kesäkuun lopussa 5,7 miljardiin euroon (5,1 mrd. €). S-Pankki-konsernin vakavaraisuus oli 15,2 prosenttia (15,8 %). S-Pankki-konsernin liiketulos oli kesäkuun lopussa 14,2 miljoonaa euroa (6,6 milj. €). SOK-yhtymän omistusosuutta (37,5 %) vastaava IFRS-oikaistu osuus tilikauden tuloksesta oli 4,3 miljoonaa euroa.

SOK ja alueosuuskaupat ovat sopineet ostavansa S-Pankista LähiTapiolan 25 prosentin osuuden. S-Pankki pysyy SOK-yhtymän osakkuusyhtiönä alle 50 prosentin osuudella.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade – konsernin liikevaihto ensimmäisellä vuosipuoliskolla 2021 oli noin 2 262 miljoonaa euroa. Konsernin liikevaihto nousi edellisvuodesta hieman yli 12 prosenttia johtuen sekä öljyn maailmanmarkkinahinnan voimakkaasta noususta että konsernin harjoittaman liiketoiminnan volyymin palautumisesta pandemiasta.

SOK:n omistusosuus North European Oil Trade Oy:stä on 50,77 prosenttia. Osakassopimukseen perustuvan yhteisen määräysvallan johdosta yhtiö käsitellään yhteisyrityksenä pääomaosuusmenetelmällä.

S-Pankin ja North European Oil Trade Oy:n lisäksi muita SOK-yhtymän osakkuus- ja yhteisyrityksiä ovat muun muassa Raisiossa sijaitseva Kauppakeskus Mylly Oy sekä yhteispohjoismainen hankintayhteenliittymä Coop Trading A/S.

Kaikkien osakkuus- ja yhteisyritysten yhteenlaskettu tulosvaikutus SOK-yhtymälle oli 7,2 miljoonaa euroa (6,2 milj. €).

Konsernirakenteen muutokset

SOK perusti Koy Lounais-Suomen terminaalit toukokuussa. SOK myi S-Herkkukeittiön HOK-Elannolle kesäkuussa.

Hallinto ja tulevaisuuden näkymät

Hallinto ja hallinnossa tapahtuneet muutokset

SOK:n hallituksen puheenjohtajana ja pääjohtajana toimii Hannu Krook. Pääjohtajan lisäksi hallituksen muina jäseninä ovat toimitusjohtaja Kim Biskop, toimitusjohtaja Juha Kivelä, toimitusjohtaja Veli-Matti Liimatainen, toimitusjohtaja Olli Vormisto ja toimitusjohtaja Kimmo Simberg, professori Rita Järventie-Thesleff, toimitusjohtaja Nermin Hairedin sekä toimitusjohtaja Harri Miettinen. Hallituksen varapuheenjohtajana toimii Kimmo Simberg.

SOK:n hallintoneuvostoon valittiin huhtikuussa 2021 uudelleen puheenjohtajaksi teologian tohtori Matti Pikkarainen ja varapuheenjohtajaksi asianajaja Timo Santavuo. Toiseksi varapuheenjohtajaksi valittiin toimitusjohtaja Tapio Kankaanpää.

Tilintarkastajana tilikaudella toimii KHT tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Jukka Rajala.

SOK:n pääjohtajan apuna SOK-yhtymän ja S-ryhmän johtamisessa on SOK:n konsernijohtoryhmä. Konsernijohtoryhmään kuuluvat S-ryhmän liiketoimintojen ketjuohjauksesta, hankinnasta ja logistiikasta vastaava kenttäjohtaja, pääjohtajan sijainen Arttu Laine, taloudesta ja rahoituksesta vastaava johtaja, CFO Jorma Vehviläinen, henkilöstötoiminnoista vastaava vt. henkilöstöjohtaja Mari Junnila, IT- asiakkuus ja digikehitys vastaava johtaja Sebastian Nyström, SOK liiketoiminnoista vastaava johtaja Jari Annala, markkinoinnista, viestinnästä ja vastuullisuudesta vastaava johtaja vt. johtaja Nina Elomaa, Strategiasta vastaava strategiajohtaja Maria Timgren ja konsernijohtoryhmän sihteerinä toimiva lakiasiainjohtaja Seppo Kuitunen.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

S-ryhmässä on SOK:n hallituksen vahvistamat riskienhallintaperiaatteet sekä SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikka. Riskienhallintapolitiikassa kuvataan konsernin riskienhallinnan tarkoitus, tavoitteet, keskeiset toteutustavat ja vastuut. SOK-yhtymässä riskienhallinta on jatkuvaa ja sitä toteutetaan johtamisprosessin kaikissa osissa. Riskejä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, huomioiden strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskit. Riskienhallinnan menettelytapojen avulla SOK ja sen tytäryhtiöt pyrkivät ennakoimaan ja hallitsemaan tavoitteidensa saavuttamiseen vaikuttavia riskitekijöitä sekä hyödyntämään riskeihin liittyviä mahdollisuuksia liiketoiminnan toteuttamisessa.

S-ryhmän strategisia riskejä tarkastellaan vuosittain lyhyellä (3 v) ja pitkällä (10 v) aikajänteellä SOK:n konsernijohtoryhmän toimesta ja SOK:n hallitus vahvistaa ne. Merkittävimmät S-ryhmän lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät liittyvät edelleen koronapandemian vaikutuksiin ja siihen miten pandemiasta toivutaan erityisesti matkailu- ja ravitsemiskaupan sekä tavaratalo- ja erikoisliikekaupan alueilla. Myös päivittäistavarakaupan kilpailukyvyn varmistaminen on edelleen keskeistä, jota toteutetaan esimerkiksi konseptiuudistuksilla. Kansainvälinen kilpailu kiristyy verkkokauppojen osalta, mikä luo painetta toimintatapojen jatkuvalle kehittämiselle. Digitaalisuuden kehittäminen on olennaista kilpailussa menestymiselle kaikilla toimialoilla. Edellä mainittujen riskien hallitsemiseksi S-ryhmässä on käynnissä useita hankkeita ja projekteja.

Pitkän aikavälin merkittävimmät riskit liittyvät S-ryhmän näkökulmasta keskeisten muutosteemojen ja trendien kehityskulkuun ja nopeuteen. Näitä ovat mm. kulutustottumusten ja työelämän muutokset, teknologioiden kehittyminen sekä väestökehityksen ja muuttoliikkeen vaikutukset S-ryhmän toimintaan. Muutoksiin reagoinnissa ja mahdollisuuksien hyödyntämisessä onnistuminen on keskeistä S-ryhmän tulevaisuuden kilpailukyvyn varmistamiseksi.

SOK-yhtymän rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. Konsernilla on SOK:n hallituksen vahvistama talous- ja rahoituspolitiikka, jossa määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa. Rahoitusriskien hallintaa kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

SOK-yhtymän liiketoimintaan liittyvät vastuullisuusriskit on tunnistettu ja analysoitu liiketoiminta-alueittain. Teemme yhdessä paremman paikan elää -vastuullisuusohjelman rakentamisen yhteydessä on tunnistettu olennaiset vastuullisuusteemat ja niihin liittyvät riskit ja mahdollisuudet sekä niiden merkitys liiketoiminnalle. Riskejä tarkastellaan sääntelyn, fyysisen toimintaympäristön, kuluttajakäyttäytymisen muutosten ja maineriskien näkökulmasta. Merkittävimmät ihmisoikeusriskit ovat globaaleissa hankintaketjuissa tapahtuvat ihmisoikeusloukkaukset sekä mahdolliset puutteet eettisissä toimintavoissa ja läpinäkyvyydessä. Ympäristön kannalta merkittävimmät riskit liittyvät ilmastonmuutokseen sekä luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen sekä niiden vaikutuksiin sekä omassa toiminnassa että hankintaketjussa. S-ryhmässä on tunnistettu ilmastoriskit, joilla voi toteutuessaan olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ryhmän toimintaan. Riskeihin vastataan S-ryhmän vastuullisuusohjelman tavoitteilla ja teoilla.

Vastuullisuus

Vastuullisuus koskee S-ryhmässä kaikkia liiketoiminta-alueita ja vastuullisuutta johdetaan ryhmätasoisesti. S-ryhmä-tasoisesta vastuullisuuden strategisesta kehittämisestä, ohjauksesta ja raportoinnista vastaa SOK Vastuullisuus -yksikkö. Yksikkö toimii osana SOK markkinointi-, viestintä- ja vastuullisuusyksikköä. Vastuullisuusyksikkö on myös osa SOK Kenttäryhmän johtamisjärjestelmää, johon kuuluvat kaikki S-ryhmän liiketoiminta-alueet sekä hankinta- ja logistiikkayhtiöt.

S-ryhmä on sitoutunut tieteeseen pohjautuviin kunnianhimoisiin päästövähennystavoitteisiin oman

toimintansa osalta. Tavoitteena on vähentää ilmastopäästöjä 90 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2015 tasosta ja olla oman toiminnan osalta hiilinegatiivinen vuoden 2025 loppuun mennessä. S-ryhmän ilmastotyö nousi kansainvälisessä CDP-arviossa parhaiden yritysten joukkoon arvosanalla A.

Lisäksi tavoitteena on vähentää yhdessä kumppaneiden kanssa miljoona tonnia päästöjä vuoteen 2030 mennessä ja kannustaa suurimpia tavaran- ja palvelutoimittajia asettamaan omat päästövähennystavoitteet. S-ryhmä oli ensimmäinen suomalainen vähittäiskaupan toimija, joka liittyi mukaan myös yhteistyökumppaneiden sitouttamiseen liittyvään CDP Supply Chain -ohjelmaan.

S-ryhmän suuret logistiikkakeskukset Sipoossa ovat yltäneet toiminnassaan nollapäästöisiksi. Päästöttömyyden takana on uusiutuvaan sähköön siirtyminen sekä ennen kaikkea maalämpöön ja lauhdelämmön kierrätykseen perustuva lämmitysratkaisu. S-ryhmässä on kaikkiaan jo lähes sata nollapäästöistä kiinteistöä.

Keväällä 2021 julkaistu S-ryhmän metsäkatolinjaus on osa vastuullisuusohjelman tavoitteita luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Linjauksen perusta on metsäkadon kannalta olennaisten raaka-aineiden tunnistamisessa, kuten palmuöljy, soija, kahvi, kaakao, tee, puu sekä naudanlihan tuotanto ja niihin liittyvissä kestävän tuotannon tavoitteissa ja alueellisissa rajauksissa. S-ryhmä kannustaa myös tavarantoimittajiaan huomioimaan oman toimintansa vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja metsäkatoon.

S-ryhmä on allekirjoittanut kansainväliset UN Womenin ja UN Global Compactin naisten voimaannuttamiseksi laaditut periaatteet Women's Empowerment Principles, tavoitteenaan edistää työelämän tasa-arvoa ja tukea laajasti inkluusion ja monimuotoisuuden toteutumista.

S-ryhmä on kansainvälisen kaupan ja yritysten sosiaalisen vastuullisuuden kehittämiseen keskittyvän amfori-järjestön jäsen

S-ryhmän henkilöstökokemuksen taso on kehittynyt parempaan suuntaan jo viiden vuoden ajan ja vuonna 2020 S-ryhmän Työyhteisötutkimuksen kokonaisindeksi nousi kaikkien aikojen korkeimpiin lukemiin. Lisäksi S-ryhmän mielenterveystyölle myönnettiin Työelämän vastuullisuusteko 2021 -tunnustus Oikotien Vastuullinen työnantaja -kampanjassa.

S-ryhmä ja sen ketjut pärjäsivät jälleen erinomaisesti Euroopan laajimmassa, vuosittain ilmestyvässä, vastuullisuuden Sustainable Brand Index -tutkimuksessa. S-ryhmä arvioitiin toista vuotta peräkkäin vastuullisimmaksi brändiksi kulutustavaroita myyvien yritysten sarjassa. Ruokakauppojen vertailussa Prisma sijoittui ykköseksi ja S-market toiselle sijalle. Myös S-Pankki, Sokos Hotellit ja ABC arvioitiin omien alojensa vastuullisimmiksi toimijoiksi.

S-ryhmän vastuullisuustyön tuloksia ja tavoitteita kuvataan tarkemmin maaliskuussa 2021 julkaistussa vuosi- ja vastuullisuuskatsauksessa, jonka voi lukea osoitteessa www.s-ryhma.fi.

Loppuvuoden 2021 näkymät

Matkailu- ja ravitsemiskaupan kysynnän osalta loppuvuoden näkymät ovat epävarmat. Kysyntä elpyy kotimaan vapaa-ajan matkailun vetämänä kesäkuukausille, mutta odotukset kansainvälisen matkailun osalta loppuvuodelle ovat hyvin epävarmat edelleen jatkuvien tiukkojen rajoitustoimenpiteiden vuoksi. Rokotekattavuuden nopea kehittyminen, sekä kotimaassa että kansainvälisesti, on keskeisessä asemassa toiminnan elpymisen kannalta. Kysynnän merkittävä kasvu edellyttää rajaliikenteen voimakkaampaa avautumista, mikä mahdollistaisi kansainvälisen liike -ja vapaa-ajanmatkustuksen käynnistymisen. Matkailu- ja ravitsemiskaupan koko vuoden tuloksen ennustetaan olevan merkittävästi tappiollinen kaikkien markkina-alueiden osalta. Marketkaupan osalta odotetaan hyvää kehitystä kotimaassa sekä Virossa, sitä vastoin Pietarissa on edelleen haasteita.

SOK-yhtymän liiketuloksen odotetaan jäävän kuluvana vuonna tappiolliseksi. Tappion suuruuteen vaikuttaa, missä aikataulussa ja laajuudessa koronarajoituksia puretaan. Kotimaan rokotustilanne on hyvä, mutta kansainvälisen matkailun toipuminen on hitaampaa ja se vaikuttaa negatiivisesti majoitus- ja ravitsemisliiketoimintaan.

Helsingissä 24.8.2021

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA

Hallitus

OSAVUOSIKATSAUS

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.–30.6.2021	1.1.–30.6.2020
Liikevaihto	3 773,8	3 721,1
Liiketoiminnan muut tuotot	1,8	0,8
Materiaalit ja palvelut	-3 437,0	-3 377,6
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-132,9	-130,0
Poistot ja arvonalentumiset	-90,7	-87,6
Liiketoiminnan muut kulut	-126,3	-128,7
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	5,4	3,4
Liikevoitto/-tappio	**-5,9**	**1,3**
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-17,7	-18,2
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	1,8	2,9
Tulos ennen veroja	**-21,8**	**-14,1**
Tuloverot (+/-)	0,9	1,1
Kauden tulos	**-20,9**	**-13,0**
Jakautuminen:		
Emo-osuuskunnan omistajille	-20,9	-13,0
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0
	-20,9	-13,0

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	1.1.–30.6.2021	1.1.–30.6.2020
Kauden tulos	-20,9	-13,0
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi		
Muuntoerot	2,3	-5,0
Kurssierot nettoinvestoinneiksi luokitelluista lainoista ulkomaisiin yksikköihin	0,2	-0,4
Rahavirran suojaukset	2,0	-0,1
Osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen erät	0,4	-2,3
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	4,8	-7,8
Kauden laaja tulos	**-16,1**	**-20,8**
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emo-osuuskunnan omistajille	-16,1	-20,8
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0
	-16,1	-20,8

Konsernitase, IFRS

Milj. €	30.6.2021	31.12.2020
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset hyödykkeet	1 435,8	1 500,5
Sijoituskiinteistöt	35,5	32,0
Aineettomat hyödykkeet	97,1	99,6
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	217,6	211,7
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	44,0	42,4
Laskennalliset verosaamiset	30,2	29,4
Pitkäaikaiset varat yhteensä	**1 860,2**	**1 915,6**
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	199,4	209,8
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	699,3	621,6
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	18,9	37,3
Rahavarat	56,1	131,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä	**973,7**	**1 000,1**
Varat yhteensä	**2 833,9**	**2 915,7**
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Osuuspääoma	172,0	172,0
Sidotut rahastot	17,1	15,6
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	33,0	32,9
Kertyneet voittovarat	370,9	390,6
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	**593,0**	**611,0**
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	0,8	0,8
Oma pääoma yhteensä	**593,8**	**611,8**
Pitkäaikaiset velat		
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 128,5	1 191,2
Pitkäaikaiset korottomat velat	30,8	34,9
Varaukset	5,9	6,8
Laskennalliset verovelat	7,8	8,1
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	**1 173,0**	**1 241,0**
Lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	141,6	137,6
Lyhytaikaiset korottomat velat	188,1	176,6
Ostovelat	736,1	747,8
Varaukset	1,2	0,8
Tilikauden verovelka	0,0	0,0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	**1 067,1**	**1 062,9**
Oma pääoma ja velat yhteensä	**2 833,9**	**2 915,7**

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €	Viite	1.1.–30.6.2021	1.1.–30.6.2020
LIIKETOIMINTA			
Liikevoitto/ -tappio		-5,9	1,3
Oikaisut liiketulokseen	(1)	85,1	79,5
Käyttöpääoman muutos	(2)	-61,1	-43,3
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		**18,1**	**37,4**
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		12,3	-29,7
Muut rahoituskulut		-0,1	0,0
Muut rahoitustuotot		0,1	0,1
Saadut osingot liiketoiminnasta			0,0
Maksetut välittömät verot		-0,1	0,3
Liiketoiminnan rahavirta		**30,3**	**8,1**
INVESTOINNIT			
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		0,2	
Investoinnit muihin osakkeisiin ja osuuksiin			0,0
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-12,6	-26,3
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-5,5	-5,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		3,6	1,2
Muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutos			10,0
Saadut osingot investoinneista		0,1	3,1
Investointien rahavirta		**-14,1**	**-17,9**
RAHOITUS			
Pitkäaikaisten lainojen nostot			15,0
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		-83,3	-79,0
Maksetut korot		-9,5	-0,6
Saadut korot		1,4	1,0
Rahoituksen rahavirta		**-91,4**	**-63,5**
Rahavarojen nettomuutos, vähennys		**-75,2**	**-73,3**
Rahavarat tilikauden alussa		**131,4**	**172,6**
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		**0,0**	**0,0**
Rahavarojen nettomuutos, vähennys		**-75,2**	**-73,3**
Rahavarat kauden lopussa		**56,1**	**99,3**
Oikaisut liikevoittoon	(1)		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		-0,7	-0,1
Poistot ja arvonalentumiset		90,7	87,6
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		-4,9	-8,1
		85,1	79,5
Käyttöpääoman muutos	(2)		
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos		-77,1	-58,4
Vaihto-omaisuuden muutos		10,4	-5,3
Korottomien velkojen muutos		5,5	20,4
		-61,1	-43,3

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

Milj. €	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma								
	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut sidotut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarat	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	**Oma pääoma yhteensä**
Oma pääoma									
1.1.2020	172,0	-2,2	18,5	29,4	-12,5	457,1	662,3	0,8	663,1
Tilikauden laaja tulos		-2,4			-5,4	-13,0	-20,8	0,0	-20,8
Muut muutokset				3,5		0,0	0,0		0,0
30.6.2020	**172,0**	**-4,6**	**18,5**	**32,9**	**-17,9**	**444,1**	**641,5**	**0,8**	**642,3**
1.1.2021	172,0	-3,0	18,5	32,9	-23,0	413,6	611,0	0,8	611,8
Tilikauden laaja tulos		1,6			2,3	-20,9	-17,0	0,0	-17,0
Muut muutokset						-1,1	-1,1		-1,1
30.6.2021	**172,0**	**-1,3**	**18,5**	**32,9**	**-20,7**	**391,6**	**593,0**	**0,8**	**593,8**

Osavuosikatsauksen laatimisperiaatteet

Osavuosikatsaus on laadittu IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti. Osavuosikatsaus on laadittu Euroopan unionissa sovellettavaksi hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Osavuosikatsausta laadittaessa on noudatettu 30.6.2021 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC- tulkintoja.

Osavuosikatsauksessa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita kuin vuoden 2020 tilinpäätöksessä lukuun ottamatta 1.1.2021 voimaan tulleita IAS/IFRS -standardi- ja tulkintamuutoksia. Näillä standardi- ja tulkintamuutosten käyttöönotoilla ei ole ollut olennaista vaikutusta osavuosikatsaukseen.

IFRS tulkintakomitea on antanut keväällä 2021 agendapäätöksen pilvipalvelujärjestelyiden konfigurointi- ja räätälöintimenojen kirjanpitokäsittelystä (IAS 38 Aineettomat hyödykkeet). Koska konsernilla on käytössään pilvipalvelujärjestelyitä, se on aloittanut analysoinnin siitä, onko tällä agendapäätöksellä vaikutusta pilvipalveluiden käyttöönottomenoihin sovellettuihin laatimisperiaatteisiin. Analysointi tehdään konsernissa syksyn 2021 aikana, ja mahdolliset vaikutukset otetaan huomioon takautuvasti viimeistään vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

Kaikki osavuosikatsaustaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja. Mikäli muuta ei ole mainittu, niin osavuosikatsauksen tekstiosassa on suluissa esitetyillä euromääräisillä tuloslaskelman luvuilla viitattu vastaaviin lukuihin vertailukaudelta sekä taseen luvuilla edellisen vuoden tilinpäätökseen.

Osavuosikatsauksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen katsaushetkellä, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat käytetyistä arvioista.

Osavuosikatsaus on tilintarkastamaton.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitus-varat ja -velat	Suojaus-laskennan alaiset johdannaiset	Jaksotettuun hankinta menoon kirjattavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo 30.6.2021	Käypä arvo 30.6.2021
Rahoitusvarat					
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Osakkeet ja osuudet	3,4			3,4	3,4
Lainasaamiset			0,6	0,6	0,6
Korottomat lainasaamiset			2,5	2,5	2,3
Myyntisaamiset				0,0	0,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset					
Myyntisaamiset			607,7	607,7	607,7
Muut korottomat saamiset			60,7	60,7	60,7
Rahoituserien siirtosaamiset			0,0	0,0	0,0
Johdannaisvarat	0,3	0,4		0,7	0,7
Lyhytaikaiset korolliset saamiset					
Lainasaamiset			0,0	0,0	0,0
Muut saamiset			0,0	0,0	0,0
Rahamarkkinasijoitukset			23,0	23,0	23,0
Rahavarat			52,1	52,1	52,1
Rahoitusvarat yhteensä	**3,6**	**0,4**	**746,5**	**750,6**	**750,5**
Rahoitusvelat					
Pitkäaikaiset korolliset velat					
Ostovelat			0,0	0,0	0,0
Korolliset lainat muilta			0,0	0,0	0,0
Pitkäaikaiset korottomat velat					
Rahanlaskentapalvelu			26,2	26,2	26,2
Muut korottomat velat			0,5	0,5	0,5
Lyhytaikaiset korolliset velat					
Korolliset lainat muilta			15,1	15,1	15,1
Lyhytaikaiset korottomat velat					
Siirtovelat rahoituserät			0,1	0,1	0,1
Johdannaisvelat	0,0	0,0		0,0	0,0
Ostovelat			736,1	736,1	736,1
Rahoitusvelat yhteensä	**0,0**	**0,0**	**778,0**	**778,0**	**778,1**

Taulukko ei sisällä vuokrasopimusvelkoja tase-arvoltaan 1 255,1 miljoonaa euroa.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitus-varat ja -velat	Suojaus-laskennan alaiset johdannaiset	Jaksotettuun hankinta menoon kirjattavat rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
Rahoitusvarat					
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Osakkeet ja osuudet	3,3			3,3	3,3
Lainasaamiset			0,6	0,6	0,7
Korottomat lainasaamiset			2,4	2,4	2,3
Myyntisaamiset				0,0	0,0
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset					
Myyntisaamiset			537,1	537,1	537,1
Muut korottomat saamiset			54,4	54,4	54,4
Rahoituserien siirtosaamiset			0,0	0,0	0,0
Johdannaisvarat	0,0	0,0		0,1	0,1
Lyhytaikaiset korolliset saamiset					
Lainasaamiset			0,0	0,0	0,0
Muut saamiset			0,0	0,0	0,0
Rahamarkkinasijoitukset			35,4	35,4	35,5
Rahavarat			137,0	137,0	137,0
Rahoitusvarat yhteensä	**3,3**	**0,0**	**766,9**	**770,3**	**770,4**
Rahoitusvelat					
Pitkäaikaiset korolliset velat					
Ostovelat			0,0	0,0	0,0
Korolliset lainat muilta			0,0	0,0	0,0
Pitkäaikaiset korottomat velat					
Rahanlaskentapalvelu			29,2	29,2	29,2
Muut korottomat velat			0,5	0,5	0,5
Lyhytaikaiset korolliset velat					
Korolliset lainat muilta			15,0	15,0	15,1
Lyhytaikaiset korottomat velat					
Siirtovelat rahoituserät			0,2	0,2	0,2
Johdannaisvelat	0,7	1,2		1,9	1,9
Ostovelat			747,8	747,8	747,8
Rahoitusvelat yhteensä	**0,7**	**1,2**	**792,7**	**794,6**	**794,7**

Taulukko ei sisällä vuokrasopimusvelkoja tase-arvoltaan 1 313,8 miljoonaa euroa.

Käyvän arvon hierarkia

Milj. €	Käypä arvo 30.6.2021	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	3,4			3,4
Muut lyhytaikaiset korottomat saamiset				
Johdannaisvarat	0,7		0,7	
Yhteensä	**4,1**	**0,0**	**0,7**	**3,4**
Käypään arvoon arvostetut velat				
Lyhytaikaiset korottomat velat				
Johdannaisvelat	0,0		0,0	
Yhteensä	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Se käyvän arvon hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan. Käypien arvojen hierarkian eri tasojen välisten siirtojen ajankohta määritetään raportointikauden lopun mukaisesti.

Hierarkian tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti. Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksyttyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinatietoihin.

Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon.

Suomen Luotto-osuuskunnan osuudet esitetään tasolla 3 johtuen epätarkkuudesta käyvän arvon määrityksessä. Osuuksien käypä arvo 2,0 miljoonaa euroa (2,0 milj. €) perustuu Suomen Luotto-osuuskunnan alustavaan suunnitelmaan varojen jaosta. Edellä mainittujen lisäksi taso 3 sisältää noteeraamattomia osakkeita 1,4 miljoonaa euroa (1,4 milj. €), joiden käypä arvo ei ole määritettävissä.

Tapahtumat tasolla 3 toistuvasti taseeseen käypään arvoon kirjatuista eristä

Milj. €	1.1. –30.6.2021
Alkusaldo 1.1.	3,3
Ostot	0,1
Myynnit	0,0
Tuloslaskelmaan kirjatut arvon alentumiset	0,0
Tuloslaskelmaan kirjatut käyvän arvon muutokset	0,0
Loppusaldo 30.6.	3,4

Käyvän arvon hierarkia

Milj. €	Käypä arvo 31.12.2020	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Pitkäaikaiset rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	3,3			3,3
Muut lyhytaikaiset korottomat saamiset				
Johdannaisvarat	0,1		0,1	
Rahamarkkinasijoitukset				
Yhteensä	**3,4**	**0,0**	**0,1**	**3,3**
Käypään arvoon arvostetut velat				
Lyhytaikaiset korottomat velat				
Johdannaisvelat	1,9		1,9	
Yhteensä	**1,9**	**0,0**	**1,9**	**0,0**

Tapahtumat tasolla 3 toistuvasti taseeseen käypään arvoon kirjatuista eristä

Milj. €	1.1. –31.12.2020
Alkusaldo 1.1.	3,7
Ostot	0,0
Myynnit	-0,4
Tuloslaskelmaan kirjatut arvon alentumiset	0,0
Tuloslaskelmaan kirjatut käyvän arvon muutokset	-0,1
Loppusaldo 31.12.	**3,3**

Segmentti-informaatio 30.6.2021

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta.

Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kiinteistöliiketoiminta	Pankkitoiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	134,7	37,2	3 615,3	34,6		-47,9	3 773,8
Konsernin sis myynti muille segmenteille	0,0	0,0	50,5	8,4		1,5	60,4
Liiketulos	-1,4	-38,7	3,9	8,1	4,3	1,3	-22,5
Poistot	-2,4	-5,3	-8,5	-7,0		0,6	-22,6
Investoinnit	2,8	2,2	6,0	7,1			18,1
Realisoinnit	0,0	0,0	3,8				3,8

Liikevaihdon täsmäytys	
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto	3 773,8
Konsernieliminoinnit	0,0
Liikevaihto IFRS	3 773,8
Tuloksen täsmäytys	
Raportoitavien segmenttien liiketulos	-22,5
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:	
Rahoitustuotot ja -kulut (FAS)	2,0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	0,4
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sekä muut erät	0,4
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot	0,2
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-0,3
Liiketulokseen sisältyvät IFRS oikaisut	-2,1
Tulos ennen veroja IFRS	-21,8
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot	
Myynti S-ryhmälle	3 464,9
Muu Kotimaan myynti	162,6
Ulkomaat	146,3
Liikevaihto yhteensä	3 773,8
Marketkauppa	134,7
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	37,2
Hankinta- ja palvelutoiminta ja muut	3 567,3
Kiinteistöliiketoiminta	34,6
Liikevaihto yhteensä	3 773,8
Konsernitason lisätiedot, käyttöomaisuus	
Kotimaa	1521,1
Ulkomaat	47,2
Käyttöomaisuus yhteensä	1568,3

Segmentti-informaatio 30.6.2020

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisenvtuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida käyttöpääomaa lukuunottamatta.

Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemiskauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kiinteistö-liiketoiminta	Pankkitoiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	Operatiivinen raportointi yhteensä
Liikevaihto	138,7	52,0	3 583,6	39,7		-92,8	3 721,1
Liikevaihtoon sisältyvä konsernin sisäinen myynti	0,0	0,1	52,1	8,6		1,6	62,4
Liiketulos	-2,1	-30,4	12,2	8,4	2,0	-4,1	-14,1
Poistot	-2,5	-5,3	-6,8	-6,5		0,9	-20,2
Investoinnit	1,2	8,5	8,1	8,8		5,6	32,2
Realisoinnit	0,0	0,0	1,4				1,4
Liikevaihdon täsmäytys							
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto				3 721,1			
Konsernieliminoinnit				0,0			
Liikevaihto IFRS				3 721,1			
Tuloksen täsmäytys							
Raportoitavien segmenttien liiketulos				-14,1			
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:							
Rahoitustuotot ja -kulut (FAS)				2,9			
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot				0,1			
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sekä muut erät				-0,9			
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot				-0,4			
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä				0,0			
Liiketulokseen sisältyvät IFRS oikaisut				-1,6			
Tulos ennen veroja IFRS				-14,1			
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot							
Myynti S-ryhmälle				3 357,9			
Muu Kotimaan myynti				214,0			
Ulkomaat				149,1			
Liikevaihto yhteensä				3 721,1			
Marketkauppa				138,7			
Matkailu- ja ravitsemiskauppa				52,0			
Hankinta- ja palvelutoiminta ja muut				3 490,8			
Kiinteistöliiketoiminta				39,7			
Liikevaihto yhteensä				3 721,1			
Konsernitason lisätiedot, käyttöomaisuus							
Kotimaa				1603,0			
Ulkomaat				52,0			
Käyttöomaisuus yhteensä				1655,0			

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset, Milj.€	30.6.2021	31.12.2020	Muutos	30.6.2020
Annetut pantit ja vastuusitoumukset				
Pantit	0,1	0,1	0,0	0,1
Kiinnitykset	1,4	1,4	0,0	1,3
Takaukset	2,5	2,5	0,0	2,5
Yhteensä	**4,0**	**4,0**	**0,0**	**3,9**
Muiden velasta annetut vakuudet				
Takaukset yhteisyritysten velasta	119,2	110,9	8,3	105,5
Yhteensä	**119,2**	**110,9**	**8,3**	**122,6**
Muut muiden puolesta annetut vakuudet				
Pantit yhteisyritysten vastuista	0,5	0,5	0,0	0,5
Takaukset yhteisyritysten vastuista	22,9	20,4	2,5	21,8
Yhteensä	**23,4**	**20,9**	**2,1**	**21,8**
Muut vastuut				
Remburssivastuut	**1,3**	0,0	1,3	0,0

Annetut vakuudet koostuvat pääosin yhteisyritys North European Oil Trade Oy:n ja sen tytäryhtiö North European Oil Trade AB:n puolesta annetuista 93,6 miljoonan euron (82,8 milj. €) velan ja muiden vastuiden takauksista ja panteista sekä yhteisyritys Kauppakeskus Mylly Oy:n puolesta annetusta 49,0 miljoonan euron (49,0 milj. €) velan takauksesta.

Muut taloudelliset vastuut:

Konserni on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 16,1 miljoonaa euroa (16,1 milj. €).

Muut vastuusitoumukset:

Osakassopimuksen mukaiset sitoumukset vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista ja rahoittaa sen toimintaa.

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaisesti SOK:n vastuu S-Voima Oy:n kustannuksista sisältäen myös lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot määräytyy markkinasähkön osalta osakkaan käyttämän energian mukaan, tuulivoiman ja ydinvoiman (ydinvoiman jatkorahoittamisesta on luovuttu 2012) osalta osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa ja aurinkosähkön osalta osakkaan hallitsemille kiinteistöille rakennettujen aurinkovoimaloiden perusteella.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuulivoiman tuotantoyhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. SOK:n 30.6.2021 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu omanpääomanehtoisen rahoituksen osuudesta on arviolta yhteensä 0,7 miljoonaa euroa (2,1 milj. €).

Lisäksi SOK on sitoutunut myöntämään vieraanpääomanehtoista rahoitusta. SOK:n 30.6.2021 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu vieraanpääomanehtoisen rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on seuraava: North European Oil Trade Oy:lle ehdollista pääomalainaa 5,0 miljoonaa euroa (5,0 milj. €).

Muut keskeneräiset asiat

Liettuan ja Latvian liiketoimintojen lopettamisesta johtuvien tappioiden oikeuskäsittely on kesken.

SOK-Yhtymän lähipiirillä ei ole olennaisia lähipiiritapahtumia raportoitavan yhteisön kanssa.

Tunnusluvut

SOK-yhtymä:	30.6.2021	30.6.2020	30.6.2019
Liikevaihto, milj. €	3 773,8	3 721,1	3 644,7
Liikevoitto, milj. €	-5,9	1,3	44,0
% liikevaihdosta	-0,2	0,0	1,2
Tulos ennen veroja, milj. €	-21,8	-14,1	26,3
% liikevaihdosta	-0,6	-0,4	0,7
SOK-yhtymä:			
Omavaraisuusaste, %	21,1	21,7	21,6
Oman pääoman tuotto, %	-3,5	-2,0	4,4
Gearing, %	200,6	189,5	177,7

Tunnuslukujen laskentakaavat

Omavaraisuusaste, % = $\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$ x 100 %

Gearing, % = $\frac{\text{Korolliset velat - rahavarat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$ x 100 %

Oman pääoman tuotto-% = $\frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen - verot}}{\text{Oma pääoma keskimäärin}}$ x 100 %